

Helsingin elinkeinopolitiikan painopisteet 2018-2021

LUONNOS

Elinkeinojaosto 5.2.2018

Helsinki

NÄKYMÄ HELSINGIN TULEVAISUUDEN KASVUUN JA KILPAILUKYKYYN

Helsinki on Suomen elinkeino- ja innovaatiotoiminnan moottori

- Helsingin seudun osuus on 40-60 prosenttia koko Suomen...
  - kasvuyrityksistä
  - kaikkien yritysten yhteenlasketusta liikevaihdosta
  - tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoiminnan investoinneista
  - terveysteknologian ja lääkealan patenteista
  - matkailukysynnästä ja -tuotoksesta
  - palveluviennistä
  - startup-yrityksistä
  - ulkomaisista suorista investoinneista
- Helsingin keskeisin haaste liittyy osaajapulaan sekä työvoiman kysynnän ja tarjonnan kohtaamiseen erityisesti teknologiateollisuudessa

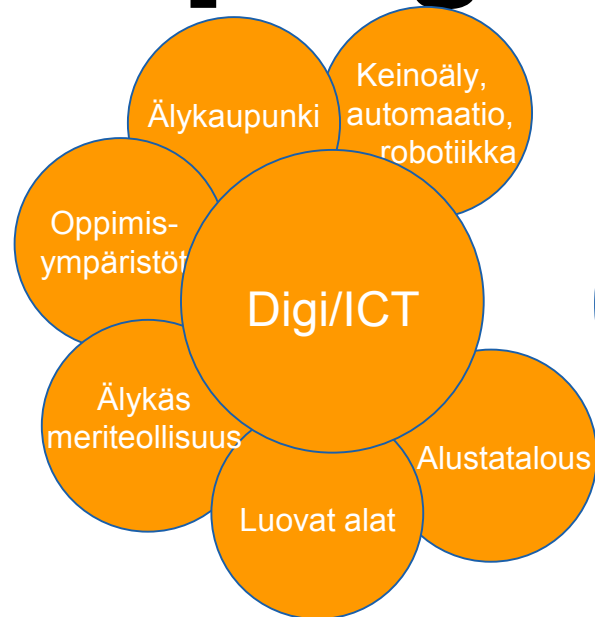
Helsinki kilpailee kansainvälisessä sarjassa

- Helsinki kilpailee maailman parhaiden innovaatio- ja liiketoimintaympäristöjen kanssa
- Esimerkiksi tunnettuudessa ja kansainvälisyydessä Helsinki jää tällä hetkellä selvästi keskeisten kilpailijoidensa taakse
- Toimivuuden ja helppouden lisäksi Helsingin erityisinä vahvuuksina ovat
  - 1) väestön korkea koulutustaso
  - 2) kehittyvä startup-ekosysteemi
  - 3) kansainvälisiä kilpailijoita laajempi kaupungin toimialue
- Helsingillä on monia kilpailijoitaan suuremmat mahdollisuudet edistää globaalia liiketoimintaa tarjoamalla uusien teknologioiden ja ratkaisuiden kokeiluympäristöjä sekä toteuttamalla julkisia hankintoja → *mahdollisuuksia ei ole vielä täysimääräisesti hyödynnetty*

Mistä Helsingin tulevaisuuden kasvu ja kilpailukyky syntyvät?

- Houkuttelevasta kaupunkiympäristöstä, toimivista peruspalveluista, kansainvälisyydestä, kulttuurista, tapahtumista → korkeasta elämänlaadusta
- Väestön korkeasta koulutustasosta, työmarkkinoiden vaatiman osaamisen tarjonnasta sekä kyvystä houkutella uusia osaajia muualta
- Yritysten hyvästä toimintaympäristöstä sekä yritysmyönteisestä hallinnosta
- Vahvoista, erikoistuneista ja kansainvälisistä innovaatio-, yritys- ja liiketoimintaekosysteemeistä
- ”Koko kaupunki kokeiluympäristönä” -ajattelusta, yrityksille tarjolla olevista monipuolisista kehittämisympäristöistä ja julkisten hankintojen hyödyntämisestä innovaatioiden synnyttämiseen
- Usean eri (talouden) toimialan osaamista ja digitaalisuutta hyödyntävästä kehittämisestä

Kasvualoja, joiden kehityksessä kaupungilla on keskeinen rooli

- Digitaalisuus on kaikkiin elinkeinoelämän ja yhteiskunnan asioihin liittyvä mahdollistava teema
- Suurin arvonlisäys juuri nyt ohjelmistoissa, internet-palveluissa ja digitaalisissa sisällöissä sekä yhä enemmän digitaalisissa alustoissa

Terveys ja hyvinvointitekhnologia

- Suomen suurin korkean teknologian vientiala
- Viimeisen 20v aikana vienti viisinkertaistunut
- Tulevaisuudessa kasvua Pohjois-Amerikan ja Euroopan lisäksi mm. Kiinasta ja muualta Aasiasta

Cleantech ja bionalous

- Kv-markkinoiden kooksi arvioidaan 2020-luvun alussa 3800 miljardia euroa
- Suuri potentiaali kehittyvien talouksien ympäristövaikutusten hallinnassa
- Kehitysmaissa tarvitaan energiatuotantoon, infrastruktuuriin, puhtaaseen veteen ja hygieniaan liittyviä ratkaisuita.

Matkailu

- Kasvaa Suomessa noin 5 prosentin vuosivauhtia
- Ulkomaalaisten Suomessa käyttämä raha rinnastuu vientituloihin
- Työvoimavaltainen ala, työllistää erityisesti nuoria
- Hankala automatisoida tai siirtää ulkomaille
- Helsingissä merellisyys erityisvaltti ja strateginen kehittämiskohde

Uudet kasvualat ja rajapinnat

- Olemassa olevien toimialojen rajapinnoille syntyvät uudet alat
- Uudet materiaalit?
- Elintarvikkeet / ruoka?
- Tuotannollinen toiminta?
- Avaruusala?
- Uusien kasvualojen merkitys pienelle taloudelle voi olla suuri

Elinkeinpolitiikan painopisteet 2018-2021

1. Kansainvälisesti houkutteleva Helsinki
2. Tulevaisuuden vahva elinkeinopohja
3. Omaperäinen ja menestyvä startup-kaupunki
4. Yritysystävällinen Helsinki
5. Yrityksille osaavaa työvoimaa

4. Yrityksystävällinen

Päiväkodit ja koulut

Kulttuuri ja liikunta

Saavutettavuus

ympäristö

Yritysten sijoittuminen

Asuminen

Maahanmuutto

Helsinki

LUONNOS

Läpileikkaavina:

Muotoilu

Digitaalisuus

Osallisuus

Uudet yksityisen sektorin työpaikat

4. Yrityksystävällinen Helsinki

- Keskustan vetovoima, yritysalueiden kehittäminen ja yritysten tila- ja tonttitarpeisiin vastaaminen
- Yritysvaikutusten arviointi
- Saavutettavuus ja siihen liittyvä edunvalvonta
- Yritysyhteistyö sekä yritys- ja yrittäjyysasiakkaiden palvelumallin kehittäminen

5. Yrityksille osaavaa työvoimaa

- Osaamisen hyödyntäminen ja vahvistaminen
- Maahanmuuttajien työmarkkina-aseman vahvistaminen
- Työllistymisen nopeuttaminen
- Työmarkkinoiden kohtaannon parantaminen
- Nuorten ja toisen polven maahanmuuttajien työllistyminen
- Kv-osaajien houkuttelu

3. Omaperäinen ja menestyvä startup-kaupunki

- Ekosysteemitöimijöiden välisen yhteistyön vahvistaminen
- Korkeakoulukampusten yrittäjyystoiminnot
- Maria 01 ja kasvuyrityskampus
- Uudet kasvuyritykset ja ekosysteemitöimijät

1. Kansainvälisesti houkutteleva Helsinki

- Yhteistyö edelläkävijäkaupunkien ja verkostojen kanssa
- Elinkeinopoliittisen kaupunkidiplomatian vahvistaminen
- Vahva kv-edunvalvonta
- Helsingin tunnettuuden ja vetovoiman vahvistaminen
- Kv-suurtapahtumat Helsingissä

2. Tulevaisuuden vahva elinkeinopohja

- Osaamiskeskittymien vahvistaminen
- Matkailu- ja tapahtumaklusterin kehittäminen
- Kokeilualustat ja kokeilukulttuurin vahvistaminen
- Meritalous hyödyntäminen

Helsinki

Elinkeinopolitiikan avainmittarit

Mittari

1. Helsingiläisten yksityisellä sektorilla työssä käyvien määrän kasvu suhteessa asukasluvun kasvuun
2. Työttömyys ja pitkäaikaistyöttömyys Helsingissä
3. Työllisyysaste
4. Työperäinen maahanmuutto
5. Ilman opiskelupaikkaa jääneet peruskoulun päättäneet äidinkielen mukaan
6. Yritysten halukkuus suositella Helsinkiä sijaintipaikkana
7. Kasvuyritysten lukumäärä, henkilöstön määrä ja osuus yritysten määrästä
8. Yhteisöveron kuntakohtainen jako-osuus
9. Verotettavat ansiotulot per asukas
10. Yöpymisten määrä majoitusliikkeissä
11. Kongressien ja kongressivieraiden määrä
12. Neljä keskeistä kansainvälistä kaupunkivertailua* (A. osaajien houkuttelu, B. elämänlaatu, C. elinkeinopolitiikka, D. startup-ekosysteemi)

- A) INSEAD "Global City Talent Competitiveness Index "
- B) Economist Intelligence Unit "Global Liveability Ranking"
- C) fDi Intelligence " European Cities and Regions of the Future "
- D) Startup Genome "The Global Startup Ecosystem Report"

1. Kansainvälisesti houkutteleva Helsinki

1. Kansainvälisesti houkutteleva Helsinki

Kaupunkistrategian mukaan Helsingin vetovoiman vahvistaminen edellyttää kaupungin määrätietoista kansainvälistämistä. Helsingin tavoitteena on olla paikka, jonne osaajat perheineen haluavat tulla ja jäädä. Maahanmuuttajien onnistunut kotoutuminen lisää Helsingin kansainvälistä houkuttelevuutta.

Kansainvälisen tunnettuuden ja vetovoiman vahvistamiseksi Helsinki toteuttaa Helsinki-tapahtumia, kansainvälistä edunvalvontaa, elinkeinomarkkinointia, rakentaa kaupungin brändiä, nostattaa paikallisylpeyttä sekä hyödyntää tapahtumia ja tapahtumamarkkinointia.

Helsinki haluaa tehdä tuloksellista ja vaikuttavaa kansainvälistä yhteistyötä sekä toteuttaa kaupunkidiplomatiaa valittujen kumppanien kanssa. Tavoitteena on menestyä kaupunkien välisissä vertailuissa entistä paremmin.

1. Kansainvälisesti houkutteleva Helsinki

Strategiakauden tärkeimmät toimenpidekokonaisuudet

- Yhteistyö globaalien edelläkävijäkaupunkien ja –verkostojen kanssa
- Elinkeinopoliittisen kaupunkidiplomatian vahvistaminen erityisesti Aasiassa
- Vahvempi kv-edunvalvonta: Helsingin saama tuki liikennehankkeille sekä rahoitus EU-tasolla
- Helsingin tunnettuuden ja vetovoiman vahvistaminen sekä ”Toimiva kaupunki” -konseptin hyödyntäminen
- Kansainväliset suur tapahtumat Helsingissä

2. Tulevaisuuden vahva elinkeinopohja

LUONNOS

2. Tulevaisuuden vahva elinkeinopohja

Helsingin tehtävänä on luoda edellytyksiä ja mahdollisuuksia sekä toimia alustana. Kaupungista kehitetään maailman edistyksellisin julkisen sektorin ekosysteemi yhdistämällä digitalisaation, muotoilun ja osallistamisen keinoja.

Kaupunki mahdollistaa osaltaan uutta luovien ja kansainvälisesti merkittävien osaamiskeskittymien ja yritysklusterien muodostumisen Helsinkiin. Tavoitteena on tukea yritysten kehittämis- ja innovaatiotoimintaa sekä vahvistaa Helsinkiä korkean osaamisen yritysten toimintaympäristönä ja sijoittumispaikkana. Kaupunki kehittää matkailu- ja tapahtumaklusteria, sekä panostaa merellisyyden hyödyntämiseen.

Kaupunki tekee tutkimusyhteistyötä korkeakoulujen ja yritysten kanssa. Helsinki avaa koko kaupungin kokeilu- ja kehitysympäristöksi uusille tuotteille, palveluille ja liiketoimintamalleille sekä hyödyntää innovatiivisia julkisia hankintoja. Todellisten käyttöympäristöjen hyödyntäminen parantaa yritysten mahdollisuuksia kasvaa ja kansainvälistyä.

2. Tulevaisuuden vahva elinkeinopohja

Strategiakauden tärkeimmät toimenpidekokonaisuudet

- Osaamiskeskittymien vahvistaminen (mm. lääketieteen ja terveysteknologian, ympäristöteknologian, älykkään merenkulun sekä audiovisuaalisen ja pelialan yritysklusterit)
- Matkailu- ja tapahtumaklusterin kehittäminen
- Merellisyyden hyödyntäminen
- Kokeilualustat ja kokeilukulttuurin vahvistaminen (aiheina mm. älyliikenne, terveys, smart & clean, oppiminen)

3. Omaperäinen ja menestyvä startup-kaupunki

LUONNOS

3. Omaperäinen ja menestyvä startup-kaupunki

Kaupunkistrategiassa asetetun tavoitteen mukaan Helsinki on Euroopan kiehtovimpia sijaintipaikkoja startup-toiminnalle. Helsinki kilpailee muiden eurooppalaisten, pohjoisamerikkalaisten ja aasialaisten startup-keskittymien kanssa osaajista, pääomista ja yrityksistä.

Kaupunki houkuttelee Helsinkiin uusia yrityksiä ja ekosysteemitomijoita sekä vahvistaa kasvuyrittäjyyden edellytyksiä korkeakoulukampuksilla. Kaupunki kehittää Maria 01 -kasvuyrityskeskittymän aluetta ja muita yritystoimintaa synnyttäviä ja tukevia keskittymiä sekä vahvistaa osaltaan Helsingin yhteisöllistä ja omaleimaista startup-kulttuuria. Kaupunki tuottaa, tukee ja hyödyntää toiminnassaan helsinkiläisiä yrittäjyystapahtumia.

3. Omaoperäinen ja menestyvä startup-kaupunki

Strategiakauden tärkeimmät toimenpidekokonaisuudet

- Uusien kasvuyrityksien ja ekosysteemitomijoiden houkuttelu Helsinkiin
- Ekosysteemitomijoiden välisen yhteistyön vahvistaminen
- Kasvuyrityspalveluiden kehittäminen keskeisillä korkeakoulukampuksilla
- Maria 01-kasvuyrityskeskittymän laajentaminen ja kasvuyrityskampuksen synnyttäminen sen ympärille

4. Yritysystävällinen Helsinki

HELSINKI FINLAND
Growing fast Connecting fast

Turku
Tampere

SRV
YIT
Senate Properties

Finland is the most stable country in the world.
The Fund for Peace, Fragile States Index 2017

Finland is the safest country in the world.
World Economic Forum, The Travel & Tourism Competitiveness Report 2017

Finland has the strongest digital knowledge capital in Europe.
European Commission, The Digital Economy and Society Index (DESI) 2017

Helsinki is the second most appealing city in the world for startups.
Statista, Startup Cities Index

Finland is the third best country for business in Europe.
European Chamber, Best European countries for business 2017

LUONNOS

Powered by
Helsinki

4. Yritysystävällinen Helsinki

Kaupunkistrategian mukaisesti Helsinki haluaa olla Suomen paras kaupunki yrityksille. Kaupungin kasvaessa myös yksityisen sektorin työpaikkojen tulee lisääntyä vähintään samassa suhteessa väkilukuun.

Kaupunki tarjoaa yrityksille mahdollisuuksia vaikuttaa ja osallistua. Helsinki palvelee yrityksiä nopeasti, tasapuolisesti ja läpinäkyvästi. Kaupunki on kaikessa toiminnassaan palveluhenkinen ja ratkaisuhakuinen.

Helsinki kaavoittaa toimistokeskittymiä yritysten kannalta vetovoimaisille ja hyvin saavutettaville alueille. Kaupungin maankäyttö mahdollistaa menestyvän ja uudistuvan tuotannollisen toiminnan harjoittamisen. Kaupunki kehittää uusia toimintamalleja yrittäjyyden edistämiseksi.

Yritysten menestyminen Helsingissä edellyttää hyviä lento-, raide- ja meriliikenteen yhteyksiä sekä hyvää seudun sisäistä liikennejärjestelmää ja saavutettavuutta. Kaupunki vaikuttaa aktiivisesti keskeisten liikennehankkeiden toteutumiseen.

4. Yritysyntävällinen Helsinki

Strategiakauden tärkeimmät toimenpidekokonaisuudet

- Yritysyhteistyö sekä yritys- ja yrittäjyysasiakkaiden palvelumallin kehittäminen
- Kaupungin saavutettavuuden kehittäminen ja siihen liittyvä edunvalvonta (sisäinen ja ulkoinen saavutettavuus, mm. keskusta, satama, Tallinna-tunneli)
- Keskustan vetovoiman varmistaminen, yritysalueiden kehittäminen ja uudet toimintamallit yritysten tila- ja tonttitarpeisiin vastaamiseksi
- Yritysvaikutusten arvioinnin laajentaminen koko kaupunkia koskevaksi

5. Yrityksille osaaavaa työvoimaa

LUONNOS

5. Yrityksille osaavaa työvoimaa

Kaupunkistrategiassa asetetun tavoitteen mukaan helsinkiläiset ovat osaamistaan, koulutustaan ja kykyjään vastaavissa töissä. Tavoitteen saavuttamiseksi Helsinki tekee tiivistä yritysysteistyötä, hyödyntää yksityistä sektoria esimerkiksi hankintojen ja ostopalvelujen kautta sekä ottaa käyttöön uusia työllistymismalleja.

Helsingin elinkeinopolitiikan tärkein tavoite on luoda edellytykset yksityisen sektorin työpaikkamäärän kasvulle. Kaupunki edistää aktiivisesti työvoiman kysynnän ja tarjonnan kohtaamista sekä mahdollisuuksia hankkia työelämässä tarvittavaa osaamista.

Kaupunki vähentää nuorten syrjäytymistä ja työelämästä sivuun jäämistä varhaisella ja räätälöidyllä tuella. Helsinki huolehtii erityisesti toisen polven maahanmuuttajien koulutukseen pääsystä. Nuoret osallistuvat itse tarvitsemiensa palveluiden määrittelyyn.

Helsinki kasvaa maahanmuutosta. Kaupunki vahvistaa maahanmuuttajien työmarkkina-asemaa ja vaikuttaa siihen, että maassa jo olevan ulkomaalaistaustaisen väestön osaaminen tunnustetaan ja tunnustetaan. Kaupunki houkuttelee työvoimapula-aloille osaavaa työvoimaa ja yrittäjiä ulkomailta.

5. Yrityksille osaavaa työvoimaa

Strategiakauden tärkeimmät toimenpidekokonaisuudet:

- Helsinkiläisten osaamisen hyödyntäminen ja vahvistaminen työllistymisen ja yrittäjyyden edistämiseksi
- Maahanmuuttajien työmarkkina-aseman vahvistaminen
- Työttömien työllistymisen nopeuttaminen avoimille työmarkkinoille uusien digitaalisten työkalujen ja yritysysteistyön avulla
- Toimenpidekokonaisuuden käynnistäminen työmarkkinoiden kohtaannon parantamiseksi hyödyntämällä uudenlaisia ostopalveluita ja hankintamenettelyitä
- Toimintamallien vakiinnuttaminen nuorten ja toisen polven maahanmuuttajien työstä syrjäytymisen ehkäisemiseksi ja työllistymisen edistämiseksi
- Kansainvälisten osaajien houkuttelu